

A bizonyos állatfajokra vonatkozóan az „élőhelyvédelmi” irányelvben előírt szigorú védelem azokra a példányokra is kiterjed, amelyek elhagyják a természetes élőhelyüket, és az emberi lakóterületeken tartózkodnak

Így a valamely faluban talált farkas befogása és szállítása csak abban az esetben igazolható, ha erre vonatkozóan az illetékes nemzeti hatóságok eltérést engedélyeztek

A Bíróság a 2020. június 11-i Alianța pentru combaterea abuzurilor ítéletében (C-88/19) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló 92/43 irányelv¹ (a továbbiakban: élőhelyvédelmi irányelv) 12. cikkének (1) bekezdésében előírt, bizonyos állatfajok szigorú védelmére irányuló rendszer területi hatályáról határozott. E tekintetben **a Bíróság megerősítette, hogy az említett irányelv IV. mellékletének a) pontjában felsorolt fajok – mint például a farkas – tekintetében előírt szigorú védelmi rendszer azokra a példányokra is alkalmazandó, amelyek elhagyják természetes élőhelyüket, és az emberi lakóterületeken tartózkodnak.**

2016-ban egy állatvédelmi egyesület személyzete egy állatorvos kíséretében előzetes engedély nélkül befogott és elszállított egy farkast, amely egy olyan román falu lakójának ingatlanját látogatta, amely az élőhelyvédelmi irányelv alapján védett két nagy terület között található. A befogott farkas rezervátumba történő elszállítása azonban nem úgy történt, ahogy eltervezték, és a farkasnak sikerült a környező erdőbe menekülnie. Farkas rossz körülmények között történő befogásához és szállításához kapcsolódó jogsértések miatt feljelentést tettek. E büntetőeljárás keretében a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az élőhelyvédelmi irányelv védelmi rendelkezései alkalmazandók-e a vadon élő farkasoknak valamely agglomeráció közelében vagy valamely közigazgatási területi egység területén történő befogására.

A Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy az élőhelyvédelmi irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontja arra kötelezi a tagállamokat, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket a védett állatfajoknak a „természetes elterjedési területükön” való szigorú védelmére irányuló rendszer bevezetése érdekében, megtiltva e fajok „vadon élő” példányai szándékos befogásának vagy megölésének bármely formáját.

A szándékos befogásra vagy megölésre vonatkozó tilalom területi hatályát illetően a Bíróság megállapította, hogy az olyan védett állatfajok esetében, amelyek, mint a farkasok, nagy területen elterjedtek, a „természetes elterjedési terület” fogalma tágabb, mint az a földrajzi terület, amelynek fizikai vagy biológiai tényezői nélkülözhetetlenek azok létezéséhez és szaporodásához, így e terület annak a földrajzi területnek felel meg, amelyen az érintett faj természetes viselkedésének keretében előfordul, illetve elterjed. Ebből az következik, hogy az élőhelyvédelmi irányelv 12. cikkének (1) bekezdése által nyújtott védelem nem tartalmaz korlátokat vagy határokat, és így annak alapján nem állapítható meg, hogy a vadon élő védett állatfaj példánya, amely az emberi lakóterületek közelében vagy azokon belül található, miközben az ilyen zónákon áthalad, vagy az ember által készített táplálékot fogyasztja, olyan állat lenne, amely elhagyta a „természetes elterjedési területét”. Ezt az értelmezést megerősíti a vándorló vadon élő állatfajok védelméről

¹ A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.).

szóló egyezmény² 1. cikke (1) bekezdésének f) pontjában foglalt meghatározás is, amely szerint egy faj „elterjedési területe” minden olyan területet felölel, amelyen e faj áthalad.

Következésképpen a Bíróság álláspontja szerint az élőhelyvédelmi irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának szövege, amely megtiltja a „vadon élő” védett fajok példányainak szándékos befogását vagy megölését, nem teszi lehetővé az emberi lakóterületeknek az e rendelkezés védelmi köréből való kizárását. A „vadon élő” kifejezés használata csupán annak pontosítására irányul, hogy az e rendelkezésben előírt tilalmak nem feltétlenül alkalmazandók a valamely jogszerű formában befogott példányokra.

Az az értelmezés, amely szerint az élőhelyvédelmi irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírt védelem nem tartalmaz szigorú korlátokat vagy határokat, lehetővé teszi az említett rendelkezés által követett cél elérését is. Nem csupán az érintett fajok bizonyos korlátozott helyeken való védelméről van ugyanis szó, hanem azok olyan példányainak védelméről is, amelyek a természetben, vadon élnek, és így a természetes ökoszisztémákban valamilyen funkcióval rendelkeznek. E tekintetben a Bíróság megállapította továbbá, hogy az Unió számos, a jelen ügy tárgyát képezőhöz hasonló régiójában a farkasok az ember által lakott területeken élnek, és e területek antropizációja a farkasok ezen új feltételekhez való részleges adaptációját is eredményezte. Ezenfelül az infrastruktúra fejlesztése, az illegális erdőgazdálkodás, a mezőgazdasági üzemek és bizonyos ipari tevékenységek hozzájárultak a farkaspopulációra és annak élőhelyére nehezedő nyomás kialakulásához.

Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy a védett állatfajok szigorú védelmére vonatkozó kötelezettség e fajok teljes „természetes elterjedési területére” vonatkozik, függetlenül attól, hogy e fajok szokásos élőhelyükön, védett területeken vagy emberi települések közelében találhatók.

Az olyan helyzetek kezelését illetően, amelyek akkor merülhetnek fel, ha valamely védett állatfaj egy példánya kapcsolatba kerül az emberekkel vagy azok javaival, többek között azon konfliktusokat ideértve, amelyek abból erednek, hogy e természeti területeken emberek laknak, a Bíróság továbbá emlékeztetett arra, hogy a tagállamok feladata, hogy teljes jogszabályi keretet fogadjanak el, amely az élőhelyvédelmi irányelv 16. cikke (1) bekezdése b) és c) pontjának megfelelően magában foglalhat olyan intézkedéseket, amelyek célja a többek között a termést vagy az állatállományt érintő súlyos károk megelőzése, vagy olyan intézkedéseket, amelyek a közegészséget és a közbiztonságot, vagy más kiemelkedően fontos közérdeket szolgálnak, beleértve a társadalmi vagy gazdasági érdekeket is.

Így a Bíróság megerősítette, hogy a farkashoz hasonló védett állatfaj valamely példányának befogása és szállítása kizárólag az illetékes nemzeti hatóság által az élőhelyvédelmi irányelv 16. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja alapján elfogadott, többek között közbiztonsági indokon alapuló eltérés keretében hajtható végre.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

² A Bonnban, 1979. június 23-án kelt, a vándorló vadon élő állatfajok védelméről szóló, a Közösség nevében az 1982. június 24. i 82/461/EGK tanácsi határozattal (HL 1982. L 210., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 15. kötet, 5. o.) megkötött egyezmény (kihirdette: az 1986. évi 6. tvr.).